

Беседа 25.

преподобни Симеон Нови Богослов

1. О страсном, неверном и лукавом или злом настројењу.
2. У чему се састоји сједињење Бога са синовима светлости и из чега оно производи?

1. О страсном, неверном и лукавом или злом настројењу.

Тама, браћо моја, никада нема никаквог општења са светлошћу, већ су они опречни. Када је у почетку Бог рекао: *нека буде светлост*, онда чим се јавила светлост, тама је ишчезла; и опет, само што се светло скрило, одмах се појавила тама. Слично томе, неверје је опречно вери, незнање - знању, мржња љубави. Адам се све време док је чувао веру, коју је имао према Богу, налазио у рају и у бесмртном животу. Али, када се покварио прелешћу непријатеља човечјег рода - ђавола, и упао у неверје, онда је био осуђен на смрт и изгнан из раја и уместо божанског и духовног знања примио је плотско и страсно знање. Јер када су се помрачиле умне очи његове душе које су ум и мисао, онда је он прогледао телесним очима и почео страсно да гледа на видљиво. Да није отпао од знања и созерцања Бога онда не би ни пропао у то страсно знање које је савршено непознавање истинитог добра.

Они, који се налазе у прародитељској тами, у којој су се родили, т.ј. у том телесном и страсном знању и не желе богодарованим способностима узићи ка виђењу умног света, односно божанском знању, из којег је Адам отпао, сматрају непријатељима оне који су се поново духовно родили од умне светлости и разговарају о делима светлости, зато што их такве речи силно жалосте и рањавају. Као што сунчев зрак када кроз неки отвор уђе у тамни дом, на неки начин прострељује ту таму и разгони је, тако и речи богопросвећеног духовног и преподобног мужа бивају као мач са две оштрице за срце телесног човека, причињавају му бол и муку и покрећу га на противречење и мржњу према оном који говори, због незнања и неверја онога који слуша. Ако још неко од таквих има високо мишљење о себи и сматра да много зна, премда уистину ништа не зна како треба, онда би он прогонио и Анђела, ако би му дошао с неба. Макар видео Апостола, или пророка, одвраћао би се од њега, као од оног који је заблудео и друге уводи у заблуду. О какво безумље! Слеп сматра слепим онога који види, и лажов сматра лажима речи духовног и божанског мужа. Слепи, када му неко ноћу говори, да сада не светли сунце, или усред дана, да сада није ноћ - не верује му, већ мисли да га овај обманјује или му се подсмева, и колико га год убеђивао да је дан светао, а ноћ

тамна, како уствари и јесте, не може га убедити, јер је овај слеп и ништа не види. Тако и они који се налазе у тами страсти, у којих је ум помрачен незнањем о духовним стварима или, право говорећи, они који немају ум Христов (а умом Христовим ја називам Дух Христов, т.ј. благодат Свесветог Духа која просвећује и даје духовно божанско знање), сматрају неразумним оног ко има ум Христов, а оног који нема ум Христов, т.ј. оно божанско знање и скривену премудрост сматрају здраворазумним, зато што влада људским знањем и спољашњом мудрошћу. За такве је добро рекао пророк Давид: *као и незналица и безумник што гину* (Пс. 48,11).

Такви изврћу и криво тумаче сво Свето Писмо по својим похотама, према се притом Свето Писмо не искварује, већ се искварују они сами - његови лажнотумачи. Дакле они, немајући правог расуђивања о стварима, већ омрачени страстима, а по гордости не примају учење од других, како је могуће, реци ми да они сами од себе постигну и разумеју божанско и духовно? Као што слепи и који не види сунчеву светлост не може читати списе осветљене светлошћу, тако и онај ко је умом слеп и нема Христов ум никако не може да појми и разуме ствари које су у светлости Христовој иако би он много пута прочитао о њима у Светом Писму, немогуће је, како мислим, да он осмотривши било кад и било шта сматра то као духовно, нематеријално и свето, будући и сам отелесњен и помрачен. И нека вас нико од таквих не прелешћује!

2. У чему се састоји сједињење Бога са синовима светлости и из чега оно происходи?

Бог је свет, и саопштава од Своје светлости онима са којима се сједињује по мери њиховог очишћења. И тада загашена лампа душе т.ј омрачени ум, познаје да се зажегла и засветлела по томе што ју је обујмио божански огањ. О, чудо! Човек се духовно и телесно сједињује с Богом; зато што се његова душа при овоме не одељује од ума, ни тело од душе. Када Бог ступа у сједињење са сваким човеком, односно с његовом душом и телом тако и овај постаје састављен од трога, како би био трипостасан по благодати - из тела, душе и Божијег Духа од Кога долази благодат. Тада се испуњава оно што је рекао цар и пророк Давид: *рекох: богови сте и синови Вишњега* (Пс. 81,6). Синови Вишњега, по образу, односно Вишњега и по подобију, када се удостоје да буду порођени божански од Божијег Духа.

Таквима пристоји оно што је рекао и свагда говори Христос: *будите у Мени, да многи род родите* (Јн. 15;4), многим родом назива мноштво људи, који кроз њих стичу спасење. И још говори: *прут, ако не остане на лози скупиће се и у огањ бацити. Будите у Мени и ја ћу у вама* (Јн. 15;6,4). А да Христос пребива у нама и ми у Њему, овоме нас Он сам учи када говори: *као Ти, Оче, што си у Мени, и ја у Теби, да и они у Нама једно буду* (Јн. 17;21). И желећи да потпуно ово покаже изнова почиње реч и говори: *Ја у њима,*

и Ти у мени, да буду сасвим уједно (Јн. 17;23). Да би још више уверио оне који слушају, говори и ово: *и славу коју си ми дао, ја дадох њима, да буду једно, као ми што смо једно...*, да позна свет да..., *си имао љубав к њима као и к Мени што си љубав имао* (Јн, 17;22,23). Сада је очигледно да како Отац по природи пребива у Сину и Син у Оцу, тако и они који су се правилно поверовавши, поново родили од Светог Духа и начинили се браћом Христу и Богу по Његовом дару и синовима Божијим, пребивају у Богу и Бог у њима, по благодати.

Они који нису постали такви, и нису се сасвим изменили, делом, разумом и мишљу, како се не стиде да говоре да су хришћани? Како се осмељују да отварају уста и без стида јављају скривене Божије тајне? Како се не стиде да се стављају у број истинских хришћана и духоносних мужева, немајући ничег духовног у себи, и не само делања, него немају ни помисли о томе? Како неки од тих сада ступају на степен ђаконства и свештенства и свештенослужују пречисто Тело и Крв Господа? Заиста неразумно. На крају, слепило ума је повезано са безосећајношћу и незнањем, и од њих се рађа прелест (самомњење), које чини да такви као прах газе истинско злато и многоцењени камен, Господа нашег Исуса Христа. Али тешко таквима за ту њихову страшну дрскост, по којој се осмељују да усходе на такав степен, са таквом великом небогобојажљивошћу и небригом о божанским стварима, као да су мале и ништавне, и то само због тога да би се показали бољи од других. И ко ће их након свега називати правим хришћанима?

Ово смо рекли због оних који говоре да све то знају и мисле о себи да нешто вреде онда када ништа не вреде, и представили им у овој речи, као на слици шта су прави хришћани, да би се упоредили са тим првообразом и познали колико су далеко од правих хришћана. Шта се пак дотиче до вас, слуга Христових, који волите да се поучите и свагда имате слух припремљен, да слушате, то сам Владика свих, Христос, у светом Јеванђељу говори вам: *ходите док видели имате, да вас тама не обузме* (Јн, 12;35); ходите покајањем, ходите стазама заповести Христових, ходите, док је време сијања ове светлости, пре него вас сустигне ноћ смрти и будете послани у вечну таму. Ходите, иштите, тражите да вам се отворе врата небеског царства и уђете у њега, нашавши га унутар вас самих, како говори Господ: *царство Божије унутра је у вама* (Лк. 17,21) Јер они који умру пре него стекну царство небеско, где и када ће га стећи када оду тамо где је свагдашња тама? Дакле наредјено нам је да Га у овом животу тражимо и нађемо, куцајући на његове двери покајањем и сузама. И ако будемо овако чинили, Христос је обећао да нам дарује ово царство, а ако не почнемо тако да чинимо, не послушамо Владика нашег Христа и не потрудимо се, док се још налазимо у овом животу, да унутар себе примимо царство небеско, онда када одемо тамо, чућемо од Христа речи које ће нам он праведно рећи: Зашто сада иштете оно што нисте хтели да узмете онда када сам вам давао у своје време и на своме месту? Нисам ли вас много пута умолио: потрудите се мало и Ја ћу вам дати царство небеско,

а ви нисте хтели, и презрели сте га, претпоставивши му земно и трулежно? Шта, пак сада иштете? Каквим делима га ви можете стећи сада, од овог часа и даље, када сада није време делања, већ време давања (плате)?

Тога ради молим вас, браћо моја, свом спремношћу и свом пажњом чувајмо Христове заповести, да би се удостојили и живота и царства вечног, и да не би уместо тога чули, сада у овом животу овакву пресуду: *ко не верује Сину, неће видети живота, него гњев Божији остаје на њему* (Јн. 3;36), а у будућем овакав приговор: *не познајем вас откуда сте. Одступите од мене* (Лк. 13;27); него да би чули утешитељни глас: *ходите благословени Оца Мојега; примите царство које вам је припремљено од постања света* (Мт. 25;34). Испуњењем мојих заповести ви сте нахранили, напојили и намирили Мене гладног жедног и потребитог вашег спасења и пришли Мени очистивши ваша срца од сваке скверни и нечистоте греха. Насладите се сада, пак, Мојим добрима, неизрецивом сладошћу, у којој је вечни и бесмртни живот, који да нам буде изабран свима нама благодаћу и човекољубљем Господа нашег Исуса Христа, Које слава и моћ, са Оцем и Светим Духом, сада и увек и у све векове. Амин.